Приложение № 1
към чл. 16 от Наредба за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието

Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Министерство на икономиката и индустрията	**Нормативен акт:** **Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите**
○ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	◉ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за: включен в законодателната програма на МС за второ полугодие на 2025г.
Лице за контакт: Емил Алексиев, директор на дирекция „Политика за потребителите“	**Телефон и ел. поща:** е мейл: e.alexiev@mi.government.bg **тел.** 02 940 75 71

1.Проблем/проблеми за решаване:
Република България следва да предприеме мерки за привеждане на националната нормативна уредба в съответствие с изискванията на Директива (ЕС) 2023/2673 на Европейския парламент и на Съвета от 22 ноември 2023 година за изменение на Директива 2011/83/ЕС по отношение на договорите за финансови услуги, сключени от разстояние и за отмяна на Директива 2002/65/ЕО, и съответно да обезпечи прилагането й в пълен обем (Директива (ЕС) 2023/2673).
Действащият Закон за предоставяне на финансови услуги от разстояние (обн. ДВ, бр. 105 от 22.12.2006 г., посл. изм. бр. 20 от 2018 г.) въвежда в българското изискванията на Директива 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за продажба от законодателство разстояние на финансови услуги (Директива 2002/65/ЕО). След нейното приемане, в резултат на бързата цифровизация и непрекъснатото технологично развитие на използваните средства за комуникация настъпи динамично развитие на пазара за договори от разстояние и съответно, отношенията, свързани с предоставянето на финансови услуги от разстояние, претърпяха редица промени. На европейско и национално ниво бе прието значително по обем законодателство в сектора на финансовите услуги.

Същевременно, се появяват нови финансови продукти, които не са обхванати от действащото законодателство. В резултат, част от разпоредбите за защита на потребителите на финансови услуги от разстояние са инкорпорирани в хоризонталното законодателство за защита на потребителите, а друга част в актове, отнасящи се до специфични правила за сектора на финансовите услуги. Взаимното допълване между тях е ограничено, а взаимовръзката между секторното и хоризонталното законодателство за защитата на потребителите на финансови услуги от разстояние е неоправдано нарушена, като едни разпоредби се припокриват и създават ненужно усложняване и неяснота, а възникнали в последните години нови отношения в тази област не са регулирани в достатъчна степен. Анализът на действащото национално и европейско законодателство за защита на потребителите. показва, че съществуващата правна рамка не съответства на настъпилите технологични и законодателни промени в сектора на финансовите услуги от разстояние, не обезпечава правната сигурност и не предоставя в достатъчна степен адекватна защита на потребителите. Необходимо е действащата нормативна уредба за предоставяне на финансови услуги от разстояние да се актуализира в съответствие с новоприетото европейско законодателство, като се:
- уточни приложимостта на съответните разпоредби на секторното и хоризонталното законодателство и същевременно се гарантира прилагане на разпоредбите, действащи като „*предпазна мрежа*“;
- актуализира съдържанието на преддоговорната информация, така че да отговаря на новите средства за комуникация и срокът за нейното предоставяне;
- оптимизират разпоредбите относно правото на отказ от договора, сключен от разстояние;
- прецизират разпоредбите относно предоставяне на финансовата услуга преди упражняване правото на отказ;

- предвиди възможност за предоставяне на консултация от служител на търговеца или т.н. право на човешка намеса;
- ограничи използването на заблуждаващи търговски практики, имащи за цел да повлияят на избора на потребителите.

Новата правна рамка за предоставяне на финансови услуги от разстояние има за цел да преодолее проблемите, породени от съществуващото припокриване на разпоредби, от бързата цифровизация на пазара на финансови услуги, да увеличи и хармонизира защитата на потребителите в целия Европейски съюз и да постигне по-висока ниво на защита за потребителите.

Също така, е необходимо в националното законодателство да бъдат въведени изискванията на Директива (ЕС) 2024/825 на Европейския парламент и на Съвета от 28 февруари 2024 година за изменение на Директива 2005/29/ЕО и на Директива 2011/83/ЕС по отношение на овластяването на потребителите в Зеления преход чрез по-добра защита срещу нелоялни практики и чрез по-добра информация (Директива (ЕС) 2024/825). Тази директивата изменя и допълва Директива 2005/29/ЕО за нелоялните търговски практики на търговци спрямо потребители, с цел подобряване на защитата на потребителите от заблуждаващи екологични твърдения и улесняване вземането на устойчиви решения, необходими за опазване на околната среда. В Директива 2005/29/ЕО са добавени дефиниции на следните нови термини, касаещи устойчивостта на стоките и екологичните твърдения за стоките: „*твърдения за екологосъобразност“, „общо твърдение за екологосъобразност“,* „*маркировка за устойчивост“, „система за сертифициране“, „признати отлични екологични показатели“, „трайност*“. Изрично е посочено, че представянето на необосновани или недоказани екологични твърдения за стоките съставлява заблуждаваща търговска практика. Допълнен е черния списък на Директива 2005/29/ЕО, с нови примери на нелоялни търговски практики, като използване на общи екологични твърдения („*екологичен“ продукт, „зелен“ продукт* и др.), когато липсват ясни и проверими доказателства, или при непредоставяне на информация за трайността на стоката или за наличието на възможност за ремонт на стоката и др. С Директива (ЕС) 2024/825 се изменя и Директива 2011/83/ЕС за правата на потребителите. Разширява се обхвата на задължителната преддоговорна информация за потребителите при договори от разстояние и договори извън търговския обект. В обхвата на задължителната преддоговорна информация се добавят следните нови елементи:

- устойчивост на стоката (дълготрайна употреба)
- актуализация на софтуер;
- наличие на възможност за извършване на ремонт на стоката;
- напомняне на наличието на законова гаранция.

Измененията на Директива 2011/83 имат за цел утвърждаване на устойчив модел на потребление и ограничаване използването на заблуждаващи търговски практики. Прилагането на Директива (ЕС) 2024/825 ще способства за:

- насърчаване на прозрачно и устойчиво потребление;
- повишаване правната защита на потребителите;
- дълготрайната употреба на стоките ;
- намаляване на негативното въздействие на стоките върху околната среда.

1.1.*Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.*

Проблем 1. **Съществуващата правна рамка за защита на потребителите за предоставяне на финансови услуги от разстояние не обезпечава в достатъчна степен правната сигурност и не предоставя адекватна на настъпилите технологични и законодателни промени за защита на техните права.**

С Директива 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета се установяват правила по отношение на предоставянето на финансови услуги от разстояние. Разпоредбите на директивата са въведени в Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние. Същевременно, с Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета се предвиждат правила, приложими за договорите от разстояние за продажба на стоки и предоставяне на услуги, сключени между търговец и потребител. Разпоредбите на Директива 2011/83/ЕС са въведени в Закона за защита на потребителите. След влизането в сила на Директива 2002/65/ЕО са приети редица секторни и хоризонтални актове в областта на финансовите услуги, които намаляват ефективността на Директива 2002/65/ЕО. От друга страна в областите, в които Директива 2002/65/ЕО все още се прилага, бързото технологично развитие на пазара и използването на нови финансови технологии създават качествено нови отношения, които не са регулирани. Тези

предизвикателства оказват своето въздействие, като съществено намаляват ефективността, функционирането и практическото прилагане на съществуващите актове в областта на финансовите услуги. Очертават се няколко аспекта на посочения проблем:

- липса на съгласуваност и правна яснота между съществуващите актове, част от хоризонталното и секторното законодателство в областта на финансовите услуги. Припокриване на разпоредби и колизия на актове при прилагане на общите правила за защита на потребителите с разпоредби на секторното законодателство в областта на финансовите услуги, което води до правна несигурност;
- постигането на основната цел, защита на потребителите, е затруднено от липсата на съгласуваност между хоризонталното и секторното законодателство и наличието на разпоредби, регулиращи вече остарели технологии;
- наличие на законодателен вакуум и неуредени аспекти при сключване на договори за предоставяне на финансови услуги от разстояние в резултат на използване на нови технически решения и на нови средства за комуникация, вкл. и онлайн. Появата на нови финансови продукти, увеличаване ползването на цифрови услуги и пазаруване по електронен път, създаването на нови, иновативни финансови решения имат редица специфики при комуникацията и сключването на договора;
- недостатъчното познаване и информираност на потребителите създават предпоставки за използване на нелоялни практики от страна на търговците с цел манипулиране на потребителите. Заблуждаващите и нелоялни практики касаят начина, по който се предоставя информацията (предоставяне на информацията в трудно четим формат, предоставяне на задължителната информация на различни нива, не предоставяне на съществена информация за рисковете свързани с финансовите продукти и за правото на отказ от договора), използване на похвати за оказване на влияние върху решенията на потребителите, насочване и индивидуализиране и т.н. В резултат на това, съществено се нарушава и ограничава способността на потребителите да вземат свободни и информирани решения. Навлизането на новите технологии, мобилните устройства и други, създават нови модели на поведение на потребителите, използвани успешно от доставчиците, за да убедят потребителите да възприемат нежелано и вредно за тях поведение;
- неосведоменост от страна на потребителите за основните елементи и ключови характеристики на финансовата услуга. Недостатъчно ясни, разбираеми и съответстващи на новите средства за комуникация и договаряне правила относно задължението на търговеца за своевременно предоставяне на преддоговорна информация;
- липса на подробна регламентация относно вида, начина и срока за предоставяне на съществената информация. Липса на балансиран подход между физическите и виртуални средства за комуникация и невъзможност за човешки контакт;
- недостатъчно познаване и упражняване на правото на отказ при договор за предоставяне на финансова услуга, сключен чрез средство за комуникация от разстояние, без значение от нейното естество. Правото на отказ е основно право на потребителите и в областта на финансовите услуги неговото познаване и използване е изключително важно поради сложния характер на самите финансови услуги, които допълнително се усложняват от начина на сключването им - от разстояние, чрез различни по сложност и характеристики средства за комуникация. Засилената цифровизация и навлизането на пазара на нови технологични решения ускоряват целият процес на сключване на договори за финансови услуги от разстояние. Ускоряването на процеса за вземане на решение от страна на потребителите за сключване на договор често води до погрешен финансов избор на продукт. Невъзможността потребителите да преосмислят и преоценят договора и да го прекратят без неустойки и без да посочват причина води до разходи и загуби за тях и съответно намалява доверието им в доставчиците на финансови услуги.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблем 1 не може да се реши в рамките на съществуващото законодателство без промяна на нормативната уредба. Необходимо да бъдат предприети действия за приемане на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите, с който да бъдат отстранени несъответствията. Разпоредбите на Директива 2011/83/ЕС са въведени в Закона за защита на потребителите. Понастоящем те се допълват с Директива (ЕС) 2023/2673, което обуславя необходимостта от изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Действащата нормативна рамка не позволява решаване на посочения проблем, тъй като Законът за предоставяне на финансови услуги от разстояние въвежда разпоредбите на Директива 2002/65/ЕО относно предоставянето на финансови услуги от разстояние, която не отговаря на настъпилите технологични промени. С изменението на Директива 2011/83/ЕС по отношение на договорите за финансови услуги, сключени от разстояние и за отмяна на Директива 2002/65/ЕО се цели разширяване на нейния обхват и включване в нейния предмет и на договорите за финансови услуги, сключени от разстояние, като така следва да се гарантира постигане на висока степен на защита на потребителите и осигуряване на т.нар. „предпазна мрежа“ за финансовите услуги, за които не е прието специално законодателство. Проблемът не може да бъде решен чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности, необходими са законодателни изменения.

1.4. *Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове или от правото на ЕС.*

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите е включен в Програмата за управление на Република България за периода 2025 – 2029 г., приета с Решение № 91 от 24.02.2025 г., и е включен като мярка № 183 от Плана за действие с мерките, произтичащи от членството на Република България в ЕС за 2025г. Предложените промени са в резултат от задължението за предприемане на мерки за осигуряване прилагането на Директива (ЕС) 2023/2673 на Европейския парламент и на Съвета от 22 ноември за изменение на Директива 2011/83/ЕС по отношение на договорите за финансови услуги, сключени от разстояние и за отмяна на Директива 2002/65/ЕО. Предвид на това, че регулацията за предоставяне на финансови услуги от разстояние ще бъде уредена изцяло в Закона за защита на потребителите, се предвижда отмяна на Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние. В тази връзка, е необходимо да се направят промени в следните закони, които съдържат позовавания и препратки към Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние:

- Кодекс за застраховането;

- Закон за платежните услуги и платежните системи;

- Закон за предоставяне на цифрово съдържание и цифрови услуги и за продажба на стоки;

- Закон за кредитите за недвижими имоти на потребители; Закона за потребителския кредит

Предлаганите промени в посочените по-горе закони са по-скоро с технически характер и няма да имат пряко отражение върху заинтересованите страни, тъй като имат за цел заличаване, съдържащите се в тях препратки към Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние.

Съгласно чл. 2, параграф 1 от Директива (ЕС) 2023/2673, държавите членки на ЕС, следва да извършат промените, необходими за въвеждане на директивата в националните законодателства в срок до 19 декември 2025 г.

1.5. *Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?*

Не са извършвани последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката.

Проблем 2. Съществуващата правна рамка за защита на потребителите не гарантира в достатъчна степен предоставяне на надеждна информация и не обезпечава защита на потребителите от заблуждаващи търговски практики, свързани с устойчивостта на стоките.

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Съществуващата правна рамка за защита на потребителите не обезпечава защита срещу заблуждаващи търговски практики, свързани с устойчивостта на стоките по отношение на:

- предоставянето на надеждна информация относно устойчивостта на стоките (липса на прозрачност за трайността и устойчивостта на стоките, срок на експлоатация и наличието на възможност за ремонт на стоките);

- използването на заблуждаващи търговски практики, свързани с устойчивостта на стоките (екологични характеристики, преждевременно излизане от употреба, заблуждаващи твърдения за

екологосъобразност);
- липсата на прозрачност и надеждност на маркировката за устойчивост на стоките и на наличните цифровите инструменти за предоставяне на информация).

Потребителите са изправени пред следните проблеми, които възпрепятстват вземането на информирани решения за покупка и възможността да направят устойчив избор на потребление:

1. Липса на прозрачност относно трайността и устойчивостта на стоките и ограничени възможности за ремонт на стоките.

Потребителите нямат достатъчно информация за трайността на стоките, които купуват. При сравняване на различни стоки и при вземане на решение за покупка, потребителите не намират надеждна информация относно устойчивостта на стоките, която да ги улесни за вземане на информирано решение за покупка и да стимулира търсенето и предлагането на по-дълготрайни стоки. Търговците не предоставят информация за трайността на стоките (относно жизнения цикъл на стоките с ориентировъчен брой часове на употреба, работен цикъл или други подобни показатели), или когато се предоставя такава информация, същата не е надеждна или заблуждаваща. Потребителите срещат трудности при опит да ремонтират дефектните стоки поради липса на информация за:

- наличие на възможност за извършване на ремонт;
- начина за извършване на ремонта;
- за лицата, предоставящи услуги за ремонт на стоките;
- наличие на резервни части и тяхната цена.

Често пъти потребителите не знаят към кого да се обърнат при проблем със закупена стока или не са наясно с правата си относно законовата гаранция за съответствие на стоките. Тази информация е една от най-полезните за потребителите, защото им предоставя възможност да избират стоки, които са устойчиви и да използват възможността за ремонт на стоките, вместо да ги заменят с нови. Често пъти търговците не предоставят информация за наличието на задължителна законова гаранция на стоките и за нейната минимална продължителност от две години. Търговците предоставят информация за стоките, в случаите, когато предоставят допълнителна търговска гаранция за дълготрайност на стоката, но често пъти тя е неясна, неточна или непълна, което затруднява потребителите да разграничат задължителната законова гаранция от доброволната търговска гаранция, да сравнят стоките и да направят устойчив избор. По отношение на стоките, съдържащи цифрови елементи, цифрово съдържание и цифрови услуги, търговците не предоставят информация за периода, през който е налична безплатна актуализация на софтуер на цифровото съдържание. Липсата на тази информация възпрепятства ползването на софтуерния продукт за неговия реален срок на годност. Принудителната замяна на дефектни стоки с нови и липсата на информация за наличието на възможност за ремонт е свързано с по-високи разходи за домакинствата и представлява пречка за избор на стоки с дълготрайна употреба.

2. Заблуждаващи търговски практики, съдържащи неверни твърдения за екологосъобразност или устойчивост.

Потребителите се сблъскват със заблуждаващи търговски практики във всички етапи в процеса на потребление: реклама, покупка или при използване на стоките. Въпреки, че потребителите желаят да допринесат за изграждането на устойчива и кръгова икономика, тяхното участие в екологичния преход се осуетява поради често срещани твърдения за екологосъобразност на стоките, които не са основани на проверими данни и доказателства. Търговците внушават или по друг начин създават впечатление (в търговските съобщения, или в рекламата), че дадена стока или услуга има положително или, че няма никакво въздействие за околната среда, отколкото стоките на техните конкуренти. Често пъти търговците използват общи, неясни твърдения за екологичните характеристики на стоките, които не могат да бъдат доказани (не подлежат на проверка от независима трета страна или не са сертифицирани по надлежния ред), или твърдят, че цялата стока е екологосъобразна, въпреки че това се отнася само до определени аспекти на стоката. Информацията за екологичните характеристики на стоките като, въздействие или ефективност върху околната среда, емисиите на парникови газове, използването на вода и т.н. е недостатъчна и ненадеждна и не позволява на потребителите да направят информиран избор. Това води до основателни съмнения относно твърденията за екологосъобразност на стоките, потребителите губят доверие в стоки, които са устойчиви и екологични и предпочитат традиционните алтернативи. Това се отразява негативно и на търговците, които предлагат устойчиви стоки и води до нелоялна конкуренция и несигурност.

На следващо място, потребителите се сблъскват с необходимостта да заменят дефектните стоки с нови преди изтичане на техния срок на експлоатация. Преждевременното остаряването на стоките поради

умишлено проектиране на кратък жизнен цикъл, или поради използване на нетрайни материали в стоките или в част от тях води до по-голямо потребление, вреди на околната среда и затруднява участието на потребителите в екологичния преход.

3. Липса на ясни и общи стандарти за маркировката за устойчивост на продуктите и за цифровите инструменти за предоставяне на информация за стоката.

Потребителите срещат трудности за да се ориентират относно екологичните, социални или устойчиви характеристики на стоките и съответно да направят информиран избор. Етикетите, маркировките или други знаци, свързани с устойчивостта на стоките, понякога са недостъпни, необосновани и трудно разбираеми за потребителите. Те не включват конкретни параметри за характеристиките на продукта, трайност, възможност за ремонт и рециклиране, законова и/или търговска гаранция или проверими данни за достоверност на твърденията или не са на видно и лесно за виждане място, за да информират потребителите. Липсата на общи и ясни стандарти за достоверност и проверка на маркировките и етикетите, в т.ч. и за екологичните характеристики на стоките, затрудняват не само потребителите, но и търговците и контролните органи. В областта на устойчивото потребление липсва съгласуваност между разпоредбите на секторното и хоризонталното законодателство, което затруднява ефективната защита на потребителите. Негативно влияние върху поведението на потребителите оказват и цифровите инструментите за предоставяне на информация, които съдържат заблуждаваща информация или некоректни сравнения относно показателите за устойчивост на стоките. Поради засилената цифровизация на икономиката, те се разпространяват бързо, което предполага, че ще засилват своето въздействие върху избора на потребителите. Липсата на прозрачна информация за характеристиките на стоките, за наличието на възможност за ремонт и за законовата и търговската гаранция на стоките, и големия брой заблуждаващи търговски практики пречат на устойчивото производство и потребление и не съответства на дългосрочната стратегия за екологичен преход и кръгова икономика.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблем 2 не може да се реши в рамките на съществуващото законодателство без промяна на нормативната уредба. В тази връзка, е необходимо да бъдат предприети действия за приемане на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите (проект на ЗИД на ЗЗП), с който да бъдат отстранени несъответствията.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Действащата нормативна рамка не позволява решаване на посочения проблем, тъй като той се дължи на липсата на изрична правна уредба в съответствие с изискванията на Директива (ЕС) 2024/825, която цели засилване ролята на потребителите в екологичния преход чрез по-добра защита срещу нелоялни търговски практики и по-добра информираност. Към настоящия момент съществуващите разпоредби изискват от търговците да предоставят на потребителите преддоговорна информация само за основните характеристики на продуктите. Действащото национално законодателство не съдържа изисквания за предоставяне на съществена информация на потребителите за:

- екологичните или социални характеристики на стоките, подкрепена с доказателства;
- продължителността на живот на стоките;
- гаранция за дълготрайна употреба на стоките;
- наличието на възможност за ремонт на стоките

Без изменение на съществуващото законодателство няма да се осигури достъп на потребителите до обективна и пълна информация за характеристиките на стоките, за възможностите за ремонт и съответните гаранции. Също така, действащото законодателство не съдържа ясни и конкретни правила за квалифициране на неверните твърдения за екологосъобразност или устойчивост на стоките и услугите като заблуждаваща търговска практика. Към настоящия момент, предоставянето на информация от търговците за екологичната устойчивост на стоките е доброволно или е ограничено до определени категории или характеристики на стоките. При липсата на общи правила и стандарти това води до различно ниво на защита на потребителите и затруднява осъществяването на правомощията на Комисията за защита на потребителите. Действаща правна рамка не съдържа, в достатъчна степен, ясни критерии и стандарти за обозначаване на стоките с етикети за устойчивост и използването на цифрови инструменти за предоставяне на информация. Без допълване и прецизиране на съществуващата правна рамка относно забраната за използване на нелоялни търговски практики, потребителите няма да имат възможност да правят информиран избор относно устойчиво потребление и да санкционират

използването на заблуждаващи търговски практики.
Проблемът не може да бъде решен чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности, поради което е необходимо законодателни изменения чрез изменения и допълнения в Закона за защита на потребителите.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове или от правото на ЕС.

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите е включен в Програмата за управление на Република България за периода 2025 – 2029 г., приета с Решение № 91 от 24.02.2025 г. и е включен като мярка № 183 от Плана за действие с мерките, произтичащи от членството на Република България в ЕС за 2025г. Предложените изменения на Закона за защита на потребителите са в резултат на задължението за въвеждане в националното законодателство на изискванията на Директива (ЕС) 2024/825, която има за цел да постигне оптимални резултати по европейския Зелен пакт и по този начин да се намали тежестта на потреблението върху околната среда. Предложените изменения на Закона за защита на потребителите обхващат преди всичко екологичната устойчивост на стоките и имат за цел да насърчат промени в поведението на потребителите и на бизнеса. Промените обхващат само тези аспекти на екологичната устойчивост на стоките, които могат да бъдат регулирани от хоризонталното законодателство за защита на потребителите. Установените проблеми ще се преодолеят чрез въвеждане на общи изисквания за предоставяне на надеждна информация относно екологичните и социалните характеристики на стоките, информация относно дълготрайната употреба на стоките и наличието на възможност за ремонт и рециклиране. Стандартизацията на екологичните етикети/маркировки за устойчивост на стоките и възможността за проверка на твърденията за екологосъобразност на стоките ще повишат доверието на потребителите в устойчив начин на потребление. Предвидените изменения и допълнения в законопроекта ще доведат до ограничаване разпространението на заблуждаващи „зелени“ търговски практики. Ще се подобри прозрачността и надеждността на етикетите за устойчивост и цифровите инструменти за предоставяне на информация, чрез въвеждане на концепция за устойчивост на стоките, която включва не само екологични, но и социални и етични аспекти на устойчивостта. Ще се увеличи прозрачността относно предоставянето на законова и търговска гаранция на стоките.

Съгласно чл. 4, параграф 1 от Директива (ЕС) 2024/825, държавите членки на ЕС, следва да извършат промените, необходими за въвеждане на директивата в националните законодателства в срок до 27 март 2026г.

Също така, поради отмяната на Регламент (ЕС) № 524/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. относно онлайн решаване на потребителски спорове и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 и Директива 2009/22/ЕО е необходимо да се направи изменение в Закона за туризма, имащо за цел заличаване на позоваването на закритата европейска платформата за онлайн решаване на спорове в чл. 84, ал. 1, т. 7 от Закона за туризма.

1.*5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?*

Не е извършвана последваща оценки на нормативния акт, както и анализ за изпълнението на политиката по отношение прилагане на Закона за защита на потребителите относно защитата на потребителите от заблуждаващи търговски практики, свързани с устойчивостта на продуктите.

2. Цели:

Обща цел: Изготвеният проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите има следните общи цели:

- да въведе в националното законодателство изискванията на Директива (ЕС) 2023/2673 на Европейския парламент и на Съвета от 22 ноември 2023 година за изменение на Директива 2011/83/ЕС по отношение на договорите за финансови услуги, сключени от разстояние и за отмяна на Директива 2002/65/ЕО;
- да въведе в националното законодателство изискванията на Директива (ЕС) 2024/825 на Европейския парламент и на Съвета от 28 февруари 2024 година за изменение на Директива 2005/29/ЕО и на Директива 2011/83/ЕС по отношение на овластяването на потребителите в Зеления преход чрез по-добра защита срещу нелоялни практики и чрез по-добра информация (Директива (ЕС) 2024/825). Наред

с посочените общи цели, проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите има и следните специфични цели:

За Проблем 1: Съществуващата правна рамка за защита на потребителите при предоставяне на финансови услуги от разстояние не обезпечава в достатъчна степен правната сигурност и не предоставя адекватна на настъпилите технологични и законодателни промени защита на техните права.

Цел 1: Подобряване на правната рамка за предоставяне на финансови услуги от разстояние чрез осигуряване на хармонизирани правила и съгласуваност между хоризонталното и секторното законодателство за финансовите услуги като се осигури прилагане на принципа „защитна мрежа“ за финансовите услуги и за продукти извън обхвата на специалното законодателство за финансови услуги.

Актуализиране на съществуващите разпоредби с цел постигане на по-голяма правна сигурност и яснота за всички заинтересувани страни. Привеждане на съществуващата правна рамка в съответствие с новите технологични промени на пазара на финансови услуги от разстояние. Осигуряване на допълнителна защита за ограничаване нелоялните търговски практики с които се заблуждават потребителите и се ограничава способността им да вземат свободни и информирани решения. В съответствие с разпоредбите на Директива (ЕС) 2023/2673, в законопроекта са предвидени съответните административно наказателни разпоредби, за да се осигури спазването на новите изисквания за предоставяне на финансови услуги от разстояние. С оглед присъединяването на Република България към еврозоната и с цел осигуряване на правна сигурност, предвидимост и прозрачност на процесите, свързани с упражняването на контрол върху доставчиците на финансови услуги от разстояние, се предлага санкциите и глобите да бъдат посочени в евро. В тази връзка се предлагат технически редакции в глава единадесета от Закона за защита на потребителите с оглед посочване на всички санкции и глоби по закона в евро.

Цел 2: Актуализиране на съществуващите разпоредби относно предоставяне на преддоговорна информация при договорите за финансови услуги от разстояние.

Актуализиране и разширяване обхвата на задължителната преддоговорна информация, гарантиране правото на човешка намеса и ограничаване използването на манипулативни и заблуждаващи практики. Въвеждане на допълнителни изисквания за навременно предоставяне на преддоговорна информация, адекватна на новите технологични решения, която да запазва своята актуалност и в бъдеще. Също така е необходимо да се обезпечи, че информацията, предоставяна на потребителите е разбираема. Модернизиране на начина на предоставяне на преддоговорна информация (предоставянето на преддоговорна информация трябва да се извършва по начин, подходящ за използваните средства за комуникация и с подходящи разяснения), както и въвеждане на изискване за конкретен срок за предоставяне на информацията преди сключване на договора. Целта е да се:

- осигури максимална прозрачност и да се повиши осведомеността на потребителите;
- актуализира и намали сложността на законодателната уредба;
- въведат правила в хоризонталното законодателство за зашита на потребителите относно предоставянето на адекватна преддоговорна информация, включително и за упражняване правото на отказ от договора и предотвратяване на ситуации, при които потребителите да бъдат подтикнати да купуват финансови продукти, които не са в техен интерес.

Гарантиране на по-голяма яснота за всички заинтересовани страни и същевременно с това по- високо равнище на защита на потребителите на финансови услуги от разстояние. Предоставяне на гаранция, че при използване на онлайн инструменти потребителите имат право на човешка намеса от страна на доставчика на финансови услуги.

Цел 3: Подобряване на разпоредбите относно правото на отказ на потребителите от договора за предоставяне на финансови услуги от разстояние.

Добавяне на конкретни разпоредби относно правата и задълженията на потребителите при предоставяне на финансовата услуга преди изтичане на срока за упражняване правото на отказ. Осигуряване на ефективна защита на потребителите при сключване на договори чрез онлайн местата за търговия, при закупуване онлайн на нови финансови продукти, както и за настоящи продукти, за които секторното законодателство не предвижда право на отказ от договора.

За Проблем 2: Съществуващата правна рамка за правата на потребителите не гарантира в достатъчна степен предоставяне на надеждна информация и не обезпечава защита на потребителите срещу заблуждаващи търговски практики, свързани с устойчивостта на стоките.
Цел 1: Да се осигури възможност на потребителите да вземат информирани решения при покупка на стоки, които са устойчиви (насърчаване на устойчиво потребление);

Цел 2: Да се ограничи използването на заблуждаващи търговски практики, които възпрепятстват избора на устойчиви форми на потребление;

Цел 3: Да се осигури по-добро и кохерентно прилагане на законодателството за защита на потребителите.
В съответствие с разпоредбите на Директива (ЕС) 2024/825, в законопроекта са предвидени съответните административно наказателни разпоредби, за да се осигури спазването на новите изисквания за относно твърденията за екологосъобразност на стоките, предлагани на пазара. С оглед присъединяването на Република България към еврозоната и с цел осигуряване на правна сигурност, предвидимост и прозрачност на процесите, свързани с упражняването на контрол върху търговците, използващи такива твърдения за стоките, които предлагат, се предлага санкциите и глобите да бъдат посочени в евро. В тази връзка се предлагат технически редакции в глава единадесета от Закона за защита на потребителите с оглед посочване на всички санкции и глоби по закона в евро.

3. Заинтересовани страни:
По Проблем 1: Съществуващата правна рамка за защита на потребителите при предоставяне на финансови услуги от разстояние не обезпечава в достатъчна степен правната сигурност и не предоставя адекватна на настъпилите технологични и законодателни промени защита на техните права.

Пряко заинтересовани страни
1. Доставчици на финансови услуги от разстояние - банки, застрахователни дружества, кредитни институции, пенсионни фондове, инвестиционни посредници, търговци на платежни услуги;
1.1. Дружества, лицензирани от Комисията за финансов надзор да извършват дейност като инвестиционни посредници - **34 бр.** и **3 бр.** клонове на инвестиционни посредници;
1.2. Банки – инвестиционни посредници - **16 бр.** банки и **3 бр.** клонове на банки, лицензирани от Българската народна банка да предоставят инвестиционни услуги и да извършват инвестиционна дейност;
1.3. Обвързани агенти - **14 бр.**;
1.4. Управляващи дружества с произход Република България - **31 бр.**;
1.5. Лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове - **27 бр.**, от които **11** са и управляващи дружества;
1.6. Доставчици на услуги колективно финансиране - **4 бр.**;
1.7. Застрахователни и презастрахователни дружества - **38 бр.**;
1.8. Застрахователни агенти - **6151 бр.**;
1.9. Застрахователни брокери - **344 бр.**;
1.10. Посредници, предлагащи застрахователни продукти като допълнителна дейност- **9 бр.**;
1.11. Пенсионноосигурителни дружества - **10 бр.**
2. Контролни органи;
1.Комисия за защита на потребителите за прилагане на Директива (ЕС) 2023/2673;
2.Комисия за финансов надзор;
3. Българска народна банка.
3. Потребители
Всички ползватели на финансови услуги от разстояние, в качеството им на потребители, съгласно Закона за защита на потребителите, които сключват договори от разстояние за предоставяне на услуга, свързана с банкова дейност, кредитиране, застраховане, лично пенсионно осигуряване, инвестиране или плащане. Прилагането на Директива (ЕС) 2023/2673 ще доведе до по-висока защита на правата на потребителите, включително намаляване на рисковете в резултат на използване на нови финансови продукти.
4. Сдружения за защита на потребителите;
5. Министерство на икономиката и индустрията - провежда и координира държавната политика за

защита на потребителите и предприема мерки за нейното интегриране при провеждане на другите секторни и хоризонтални политики.

За Проблем 2: Съществуващата правна рамка за защита на потребителите не гарантира в достатъчна степен предоставянето на надеждна информация и не обезпечава защита на потребителите срещу заблуждаващи търговски практики, свързани с устойчивостта на стоките.
Пряко заинтересовани страни:
Потребители - всички потребители по смисъла на Закона за защита на потребителите, които участват в процеса на устойчиво потребление, стремят се да правят информиран избор относно устойчиви стоки и искат да избегнат подвеждаща информация за екологичните характеристики на стоките и услугите.
Производители и търговци - всички производители и търговци по смисъла на Закона за защита на потребителите, в т.ч. и търговци, които произвеждат или търгуват със стоки, подлежащи на екологична оценка и етикетиране, както и такива, които вече прилагат устойчиви практики и желаят равнопоставеност на пазара чрез ограничаване на нелоялните търговски „зелени“ практики, и които използват твърдения за екологосъобразност на стоките, които предлагат.
Държавни органи и институции, в т.ч. :
Комисия за защита на потребителите - специализиран държавен орган, прилагащ законодателството за защита на потребителите в Република България и осъществяващ административен контрол.
Министерство на икономиката и индустрията - провежда и координира държавната политика за защита на потребителите и предприема мерки за нейното интегриране при провеждане на други секторни и хоризонтални политики.
Европейски институции, които осигуряват координация между държавите членки.
Органи за оценяване на съответствието, сертификация и етикиране на продукти и услуги - акредитирани органи, признати за оценяване съответствието на стоки и услуги, съгласно национални и международно признати стандарти.

Неправителствени организации с предмет на дейност защита на потребителите:
Сдружения за защита на потребителите - организации, които защитават правата на потребителите, предоставят информация и съдействие за устойчиво потребление и търсят повече прозрачност в търговските практики, реклами, покупки и др.
Екологични организации (организации, които насърчават устойчивото развитие и опазването на околната среда).

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:
Вариантите на действие са:
Вариант 1: „Без действие“ – използва се като основа за сравнение на възможните опции, като това помага да бъде идентифицирано въздействието на разглежданите варианти. Този вариант проектира развитие на настоящата ситуация без промени в националната нормативна уредба и регулаторна намеса.

Вариант 2: „Приемане на мерки за въвеждане и/или прилагане в националното законодателство на изискванията на акт на органите на Европейския съюз“ чрез приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите - предвижда да бъдат извършени изменения и допълнения в Закона за защита на потребителите, с които да се осигури въвеждане на Директива (ЕС) 2023/2673 и на Директива (ЕС) 2024/825 в националното законодателство.

4.1. По Проблем 1: Съществуващата правна рамка за защита на потребителите за предоставяне на финансови услуги от разстояние не обезпечава в достатъчна степен правната сигурност и не предоставя адекватна на настъпилите технологични и законодателни промени защита на техните права.

Вариант 1 „Без действие“:
Описание:
При този вариант нормативната уредба не се изменя и не се осигурява прилагането на Директива (ЕС)

2023/2673. Ще продължи да се прилага действащото законодателство, при което няма да бъдат предприети конкретни мерки за справяне с посочените проблеми. С постоянното технологично развитие на пазара на финансови услуги, създаването на нови продукти, все по- широкото използване на нови онлайн канали за комуникация и други технологични промени ще продължи да се влошава полезния ефект на съществуващите разпоредби, които регламентират сключването на договори за финансови услуги от разстояние, а липсата на съгласуваност с приетите нови разпоредби се очаква да се увеличават. Появата на нови специфични финансови продукти и необходимостта от тяхното регламентиране, поради съществуващите празнини, ще доведе до припокриване, дублиране на актове, правни пропуски и съответно увеличаване на правната несигурност. При вариант „**Без действие“** проблемите и смущенията на пазара, предизвикани от цифровизацията на финансовите услуги ще продължат. В последните години, поради различни технологични, социални и други въздействия, вкл. Ковид 19 е налице увеличаване на потребителите, които са закупили финансови услуги онлайн. По-нататъшната цифровизация на сектора на финансовите услуги може да доведе до възникване на по-сложни финансови услуги/продукти, съкращаване на времето, за което потребителите могат да подпишат договор и да закупят финансова услуга (напр. бързи продукти или продукти с едно кликване), и съответно използване от доставчиците на финансови услуги на по-сложни инструменти за влияние и оформяне поведението на потребителите (напр. персонализиране на комуникациите и офертите, осигуряване предимство единствено на положителните отзиви на потребителите и/или използване на агресивен маркетинг). При този вариант няма да се постигне по-висока защита на потребителите чрез повишаване на изискванията към търговците относно начина на предоставяне на преддоговорна информация, и за упражняване правото на отказ от договора. Няма да се осигури допълнителна защита на потребителите по отношение на онлайн платформите. Липсата на яснота ще продължава да бъде пречка и за предоставяне на трансгранични финансови услуги. Последиците от посочените проблеми ще доведат до загуба на благосъстояние, ще намалят доверието на потребителите и съответно това ще окаже негативно въздействие на пазара на финансови услуги от разстояние.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:
При този вариант (неприемане на проект на ЗИД на ЗЗП) не се очакват положителни въздействия върху заинтересованите страни.
Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:
В случай, че не се приеме предложената промяна и не се осигури прилагането на Директива (ЕС) 2023/2673 ще са налице: липса на правна яснота и съгласуваност между хоризонталното и секторното законодателство. В резултат на несъответствията между разпоредбите на различните нормативни актове и на възможно противоречиво тълкуване, както и при липса на разпоредби, съответстващи на новите технологични практики могат да бъдат нарушени както правата на потребителите, така и правата на доставчиците на финансови услуги. Съществуващата правна рамка за предоставяне на финансови услуги от разстояние няма да постигне целта си да служи като „защитна мрежа“ за финансовите услуги, които не са обхванати от секторното законодателство. Няма да се ограничи използването на нелоялни търговски практики, включващи предоставяне на информация, която е скрита, използването на заблуждаващи и манипулативни практики от доставчиците на финансови услуги, водещи до изкривяване на процеса на вземане на решения от потребителите. Ще са налице неравнопоставени условия за конкуренция за доставчиците на финансови услуги.

Въздействия върху икономическите оператори: При липсата на рационализиране на регулаторната рамка, и на правна несигурност се създават затруднения и неяснота за доставчиците на финансови услуги при прилагане на различни актове. Наличието на припокриване между Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние и специфичното секторно законодателство ще продължава да генерира допълнителни финансови разходи за доставчиците с оглед спазване на изискванията на няколко правни акта. Този вариант би създал възможност всички доставчици на финансови услуги да не са обект на едни и същи правила и разпоредби, като по този начин няма да се гарантират еднакви условия на конкуренция
Въздействия върху потребителите: При този вариант няма да има ползи за потребителите, те няма да се ползват от по-висока защита, която предоставя Директива (ЕС) 2023/2673 и от гаранциите за прозрачна и безопасна среда при ползване на финансови услуги от разстояние. Този вариант ще допринесе за намаляване доверието на потребителите поради продължаващото допълнително информационно обременяване и усложняване на процеса на сключване на договори, претоварване и объркване със сложна информация. **Вариант 1** няма да допринесе за повишаване информираността на

потребителите относно упражняване правото на отказ, включително при използване на онлайн платформи или при отказ след ползване на част от услугата, правото да им бъде предоставена достатъчна, адекватна и разбираема преддоговорна информация, правото да получат достатъчни допълнителни разяснения, включително и правото да им бъде предоставена възможност да се консултират със служител на доставчика на финансовата услуга (правото на човешка намеса) при сключване на договор от разстояние и използване на напълно автоматизирани онлайн инструменти като чатбот, роботизирани консултации, интерактивни инструменти и др. Потребителите няма да могат да се възползват от предвидените механизми за противодействие на възможни недобросъвестни практики, или т.нар. „тъмни модели“, с което рисковете от заблуждаване и манипулиране на потребителите ще продължат да съществуват. Самостоятелният и информиран избор на потребителите ще продължава да бъде съществено нарушаван или ограничаван в резултат на използваните манипулативни практики от страна на доставчиците на финансови услуги, като потребителите ще бъдат подтиквани да взимат необмислени и потенциално вредни за тях решения. Поради посочените причини и съответните последици не се очаква **Вариант 1** да има положително въздействие върху потребителите. Този вариант няма да допринесе за повишаване доверието на потребителите и тяхната защита, респективно развитие на продажбите на финансови услуги от разстояние.

Въздействия върху контролните органи: Вариант 1 ще затрудни работата на контролните органи поради липса на яснота относно йерархията на приложимите актове, поради припокриването на различни разпоредби и съответно наличните правни пропуски.

Социални въздействия: Вариант 1 няма да допринесе за постигане на по-високо ниво на защита на потребителите. Няма да се повиши информираността на потребителите и по- доброто познаване на финансовите услуги, съответно няма да се повиши сигурността за потребителите при ползване на финансови услуги от разстояния. Възможностите за погрешни финансови решения няма да бъдат минимизирани, което води до общо намаляване на доверието на потребителите при ползването на финансови продукти от разстояние.

Въздействия върху околната среда: Не се очаква **Вариант 1** да доведе до екологично въздействие. Този вариант няма да допринесе за постигане на по-високо равнище на защита на потребителите .

Специфични въздействия: Не се очаква **Вариант 1** да доведе до специфични въздействия.
Въздействия върху малките и средните предприятия: Вариант 1 „Без действие“ ще има негативно пряко или косвено действие върху малките и средни предприятия. Липсата на яснота ще продължава да създава правна несигурност и ще възпрепятства ефективното упражняване на дейността на малките и средни предприятия като съответно ще увеличава разходите им за консултации, обучения и други. МСП ще бъдат поставени в неравностойно положение, защото ще имат затруднения при прилагане на изискванията поради неяснота, респективно няма да могат да използват предимствата на единните правила и механизми, способстващи за осигуряване на равноправни условия за осъществяване на тяхната дейност. Това ще намали тяхната конкурентоспособност и ще се отрази върху сектора като цяло.

Административна тежест: При **Вариант 1** „Без действие“ няма промяна по отношение на административната тежест. Няма да се намали регулаторната сложност и тежест за заинтересованите страни.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.
1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.).

Вариант 2: „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите“.
Описание: Вариант 2 предвижда приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите. С него се осигурява въвеждането на Директива (ЕС) 2023/2673 и се изпълняват поставените в нея цели, с което се постига съответствие с новите европейски изисквания за предоставяне на по-висока защита на потребителите на финансови услуги от разстояние в съответствие с настъпилите технологични и законодателни промени.

По конкретно, с проекта на акт за изменение и допълнение се регламентира следното:

- осигурява се необходимата съгласуваност между хоризонталното и секторно законодателство, като изрично се изяснява в кои случаи, кой акт е приложим, намалява се сложността на съществуващата правна рамка за предоставяне на финансови услуги от разстояние и се осигурява прилагане на функцията „*защитна мрежа*“ за финансовите услуги извън обхвата на специалното секторно законодателство;
- осигуряват се конкретни мерки, касаещи предоставянето на съществена информация при договорите за финансови услуги като изискванията за срок за предоставяне на информация относно договорите от разстояние, както и изискване преддоговорната информация да се извършва по начин, подходящ за използваните средства за комуникация;
- въвежда се актуализиране на вида информация, съобразно използваните сега технологични средства, като същевременно се гарантира, че тя отговаря на специфичния характер на финансовите услуги;
- въвежда се допълнителна защита при сключване на договори чрез онлайн платформи, като се предприемат мерки, повишаваща прозрачността и не позволяващи използването на заблуждаващи практики или т.нар. „тъмни модели“ в Интернет, като манипулиране избора на потребителите, настройки, при които процедурата за отказ от услугата е затруднена (бутон за анулиране), предварително маркирани полета и други подобни;
- определят се детайлни разпоредби относно упражняване правото на отказ от договори от разстояние;
- въвежда се задължение за напомняне от страна на доставчика, както и относно правата и задълженията на потребителите при заплащане на услугата, получена преди упражняването на правото на отказ;
- въвеждат се изисквания към търговците за предоставяне на подходящи разяснения относно предложените финансови услуги, като освен задължителната преддоговорна информация се включват и конкретни последици за потребителя при липса или при забавено плащане;
- въвеждат се мерки за защита на потребителите, които използват онлайн инструменти като се задължава търговецът, при поискване от потребителя, да осигури контакт и разяснение от служител на доставчика на финансовата услуга (правото на човешка намеса).

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия: С приемане на предложените с проекта на ЗИД на ЗЗП изменения и допълнения ще се създаде необходимата правна рамка за въвеждане и прилагане на Директива (ЕС) 2023/2673, с което ще се осигури своевременното прилагане на правото на ЕС относно договорите за финансови услуги от разстояние. Законопроектът ще осигури необходимите условия, които да гарантират въвеждане на новите изисквания. Настоящата уредба ще бъде приведена в съответствие с новите правила, като това ще доведе до:
- хармонизиране на съществуващите разпоредби;
- яснота относно прилагане на общите и специални разпоредби;
- допълване на регулаторната рамка по отношение на нови технологични продукти и канали за комуникация;
- предоставяне на адекватна преддоговорната информация на потребителите;
- оптимално използване на правото на отказ;
- допълнителна защита срещу манипулативни практики и съответно ще се постигне високо ниво на правна защита на потребителите.

Очаква се, че въвеждането на новите правила за предоставяне на финансови услуги от разстояние ще допринесе за ефективно и дългосрочно преодоляване на възникналите регулаторни пречки пред доставчиците от различните държави, като например липсата на общи за държавите членки правила и ще насърчи трансграничните продажби на финансови услуги от разстояние. В дългосрочен план сближаването на правилата за предоставяне на финансови услуги от разстояние в целия ЕС ще благоприятства икономическия растеж на общността, ще допринесе за повишаване на конкуренцията и конкурентоспособността, повишаване на заетостта и благосъстоянието на хората. Положителното въздействие върху конкурентоспособността на икономиката на ЕС в най-общ смисъл ще доведе до нови възможности за търговия и преки ползи и за местния пазар.

Въздействия върху икономическите оператори: Вариант 2 ще осигури по-добри условия на доставчиците на финансови услуги от разстояние за осъществяване на тяхната дейност. Той ще намали

разходите им поради отпадане на припокриващите се актове. Към момента, поради неяснота и припокриване на актове, доставчиците осигуряват изпълнение на изискванията на няколко различни нормативни акта. Преразглеждането и осъвременяването на разпоредбите, както и внасянето на по-голяма яснота за приложимостта на различните хоризонтални и секторни разпоредби ще спомогне за преодоляване на проблеми и ще оптимизира процеса на предоставяне на финансови услуги от разстояние, както на националния пазар, така и при трансграничните продажби на финансови услуги. Опростената уредба ще даде възможност за по-лесно навлизане на нови доставчици на пазара и ще създаде по-безопасна среда за инвестиции. С измененията на съществуващите разпоредби ще се осигурят равнопоставени условия за конкуренция, като се гарантира, че един минимален набор от правила ще се прилага за всички настоящи и бъдещи финансови услуги и респективно за всички доставчици на финансови услуги. С **Вариант 2** ще се предотврати нелоялната конкуренция от страна на доставчици, които се възползват от съществуващите правни пропуски в резултат на дублиращи се разпоредби, или на нерегулирани в достатъчна степен отношения, възникнали в последните години. При този вариант се очакват някои допълнителни еднократни разходи за доставчиците на финансови услуги от разстояние за привеждане в съответствие с новите изисквания - запознаване с разпоредбите, при необходимост адаптиране на информационни системи, включително относно подаването на жалби на хартиен носител и по електронен път, обработването им и незначителни периодични разходи за обучение на персонала, актуализиране на уебсайтове, актуализиране на документация, на общите условия, договорни клаузи и информация за потребителите.

Въздействия върху потребителите: Вариант 2 ще се има положително въздействие върху потребителите поради по-широкия обхват и по-голямата ефективност на защита на потребителите при ползване на финансови продукти от разстояние. Този вариант ще даде възможност на ползвателите да получават подробна и разбираема предварителна информация, с необходимите разяснения, с точно посочен срок за предоставянето й, преди сключване на договора. Осведомеността на потребителите ще бъде повишена и съответно вредите от липсата на информация ще бъдат намалени. Повишаване информираността на потребителите ще увеличи тяхното доверие в предлаганите продукти и респективно покупката им. При продажбата на продукти онлайн рисковете от манипулиране избора на потребителите ще бъдат минимизирани, като доставчиците на финансови услуги ще бъдат задължени да предоставят преддоговорната информация по съвременен начин, подходящ за използваните средства за комуникация и с подходящи разяснения. С опростяване на разпоредбите и детайлни обяснения за приложимостта и съответствието на актовете ще бъде намалена сложността на съществуващата правна рамка за предоставяне на финансови услуги от разстояние. По-пълните и ясни разпоредби относно упражняване правото на отказ от потребителите на финансови услуги от разстояние, включително и, изискване за видим бутон за анулиране при сключване на договори чрез онлайн платформа, както и правото на отказ след започване изпълнението на услугата, ще намалят възможността за вземане на неблагоприятни за потребителите финансови решения, съответно генериране на разходи, което от своя страна ще повиши доверието им и ще увеличи продажбите. Този вариант ще създаде по-безопасна онлайн среда чрез предвиждане на задължение за доставчиците на финансови услуги да не предлагат опции по подразбиране, напр. предварително отбелязани полета. С тези мерки ще се възпрепятстват манипулативните и заблуждаващи търговски практики. Това ще окаже положително въздействие върху поведението на потребителите. С измененията на съществуващите разпоредби при прилагането на **Вариант 2** ще се осигури ефективна "предпазна мрежа" за повишаване защитата на потребителите на финансови услуги и за гарантиране на техните права относно всички съществуващи и бъдещи финансови продукти. На практика, нови финансови продукти се появяват постоянно и съответно специфичното за продукта законодателство трудно би могло да обхване всички видове финансови продукти. С наличието на тази предпазна рамка потребителите ще бъдат максимално защитени, защото във всеки случай на правен пропуск ще се прилагат разпоредби за „*предпазна мрежа*".

Въздействия върху контролните органи: Възприемането на **Вариант 2** ще улесни работата на контролните органи, тъй като ще въведе мерки за отстраняване на дублиращи разпоредби, яснота относно прилагането на хоризонталното и секторно законодателство, отстраняване на правни пропуски и липсата на регламентация при нови финансови продукти. Очаква се намаляване на административната тежест в резултат на опростяване на съществуващите правила, синхронизиране и адаптиране. Може да се очакват разходи за контролните органи за запознаване с новата нормативна уредба, както и за информиране на доставчиците на финансови услуги от разстояние с новата нормативна уредба.

Социални въздействия: Очаква се Вариант 2 да има положително социално въздействие. Този вариант ще допринесе за постигане на по-високо равнище на защита на потребителите, по-висока информираност и познаване на финансовите продукти, по-сигурна среда за осъществяване на покупки и съответно по-малки възможности за прилагане на манипулативни и заблуждаващи търговски практики от страна на доставчиците на финансови услуги. С промяната, с която се определя изрично начина, по който следва да се представя преддоговорната информация, ще се намалят рисковете, свързани с практиката потребителите да бъдат обект на индивидуализирани оферти, водещи до ценова дискриминация. Въвеждането на новите изисквания ще доведе до възпрепятстване използването на манипулативни и заблуждаващи търговски практики. По този начин ще се избегнат загубите на потребителите и ще се увеличи прозрачността.
Въздействия върху околната среда: Не се очаква **Вариант 2** да доведе до екологично въздействие.
(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия: В случай, че се приеме предложената промяна и се осигури прилагането на Директива (ЕС) 2023/2673 няма да са налице отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия.
(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: Въздействия върху малките и средните предприятия:
С приемането на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите не се предвижда предоставяне на нови административни услуги. Съгласно разпоредбите на Директива (ЕС) 2023/2673, изискванията на закона ще се прилагат по отношение на всички доставчици, които предоставят финансови услуги от разстояние, в т.ч. и по отношение на МСП. В този смисъл, не стои въпросът дали отделни разпоредби на директивата да се прилагат, или не по отношение на МСП, тъй като всички разпоредби на директивата, респективно на закона следва да се прилагат и от МСП. Очаква се, че въздействието върху МСП в резултат на приемане на **Вариант 2** ще бъде положително. Всички МСП, както и останалите доставчици на финансови услуги от разстояние ще се възползват от осигуряването на единни правила, равнопоставени условия и еднакви условия за конкуренция на националния и европейския пазар. Препоръчителният вариант ще се отрази положително върху всички предприятия, тъй като той допринася за по-голяма равнопоставеност между тях. Може да се очаква, че прилагането на препоръчителния вариант ще доведе до известно еднократно увеличаване на разходи на предприятията, в т.ч. и на МСП за привеждане в съответствие. Същевременно, този вариант ще се отрази положително на МСП, тъй като е свързан с намаляване на правната сложност и с улесняване спазване на изискванията за предоставяне на финансови услуги от разстояние. Въздействието върху МСП ще е пропорционално на въздействието върху по-големите предприятия. При този вариант не се предвижда въвеждане на нови регулаторни режими, както и създаването на регистри. Не се предвижда въвеждането на допълнителни такси, както и изисквания за разрешение за извършване на дейност.

Административна тежест: При Вариант 2 „Приемане на проекта на ЗИД на Закона за защита на потребителите“ ще се намали административната тежест, като се намали регулаторната сложност и тежест за заинтересованите страни. Това се дължи, на постигането на правна яснота относно приложимите разпоредби на хоризонталното и секторното законодателство и на опростяване на правната рамка.
(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)
1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.
1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.).

4.2. По проблем 2: : Съществуващата правна рамка за защита на потребителите не гарантира в достатъчна степен предоставянето на надеждна информация и не обезпечава защита на потребителите срещу заблуждаващи търговски практики, свързани с устойчивостта на стоките.

Вариант 1 „Без действие“:
Описание:
При този вариант нормативната уредба не се изменя и не се въвеждат изискванията на Директива (ЕС) 2024/825. В резултат на това дефинираният проблем ще продължи да съществува, а поставените цели

няма да бъдат постигнати. Действащият Закон за защита на потребителите не съдържа дефиниции на термини, отнасящи се екологично устойчиви стоки, сертифициране. Също така, Законът за защита на потребителите не съдържа изисквания за:
- предоставяне на задължителна информация относно екологичните или социални характеристики на стоките;
- надеждност на цифровите инструменти за предоставяне на информацията за екологосъобразност на стоките;
- гаранции за дълготрайната употреба на стоките;
- гаранции за достоверност на екологичните твърдения;
- забрана за използване на заблуждаващи търговски практики относно устойчивостта на стоките.
Посочените проблеми ще се задълбочават, а действащото законодателство няма да съдейства за насърчаване на устойчивото потребление и няма да предостави възможност на потребителите да играят активна роля в екологичния преход. В случай че не бъдат въведени изискванията на Директива (ЕС) 2024/825 и не се актуализира настоящата правна рамка, потребителите ще бъдат лишени от достъп до надеждна информация и защита, търговците и производителите ще са потърпевши от наличието на различни регулаторни изисквания и нелоялна конкуренция, а всички заинтересовани лица от липсата на ясни правила за опазване на околната среда.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия: При този вариант (неприемане на проект на ЗИД на ЗЗП) не се очакват положителни въздействия върху нито една от заинтересованите страни.
Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:
В случай че в националното законодателство не бъдат въведени изискванията на Директива (ЕС) 2024/825, потребителите ще бъдат лишени от защита на правата им за получаване на обективна преддоговорна информация за вземане на екологично устойчив избор на потребление. Също така, потребителите ще бъдат лишени от защита срещу нелоялни търговски практики, както и от заблуждаващи етикети за устойчивост и непрозрачни цифрови инструменти за предоставяне на информация. Търговците няма да получат възможност за осигуряване на равни условия и лоялна конкуренция. Контролните органи ще бъдат затруднени при определяне на нарушение, съставляващо нелоялна търговска практика, относно неверни твърдения за екологосъобразност на стоките. Ще се увеличи недоверието на потребителите в екологичния преход. Ще се затрудни намаляване на въздействието на стоките върху околната среда и преход към кръгова икономика.

Специфични въздействия:

Въздействия върху търговците:
Не се очаква този вариант да има положително въздействие или ползи за търговците.

Въздействия върху потребителите:
Вариант 1 няма да има положително въздействие върху потребителите и няма да донесе ползи за потребителите. Потребителите няма да получават достатъчно надеждна информация за:
- дълготрайната употреба на стоките;
- наличието на възможност за ремонт;
- задължителната законова гаранция и евентуално за допълнителната търговска гаранция на стоките;
- наличието на безплатни софтуерни актуализации и други.
При избор на този вариант потребителите няма да бъдат защитени от използването на:
- търговски практики, с които търговците заблуждават потребителите относно екологичните и социални характеристики на стоките
- общи твърдения за екологосъобразност на стоките, без доказателства;
- поставянето на екомаркировки, които не са сертифицирани по надлежен ред;
- умишлено проектиране на преждевременно излизане от употреба на стоките.
Този вариант няма да допринесе за повишаване доверието на потребителите и няма да ги насърчи да правят информиран избор на устойчиви стоки.

Въздействия върху околната среда:
С избор на **Вариант 1** няма да се създадат условия за насърчаване на устойчиво потребление и за постигане на целите на кръгова, чиста и екологосъобразна икономика и за намаляване на климатичните промени и за подобряване състоянието на околната среда.

Въздействия върху малките и средните предприятия:
Не се очаква този вариант да окаже въздействие върху МСП, тъй като не води до промяна.

Административна тежест:
При **Вариант 1** „Без действие“ няма промяна по отношение на административната тежест. Няма да се намали регулаторната сложност и тежест за заинтересованите страни.
1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.
1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.).

Вариант 2 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите“ :
Описание: Вариант 2 предлага разрешаване на идентифицираните проблеми чрез приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите, с който да се въведат изискванията на Директива (ЕС)2024/825. С предложените промени се цели създаване на правна рамка, съдържаща общи правила за защита на потребителите и за насърчаване на устойчивото потребление чрез:
1. повишаване информираността на потребителите и предоставяне на конкретна и ясна информация във връзка с :
- устойчивостта на предлаганите за продажба стоки (оптимален жизнен цикъл);
- наличието на законова гаранция за стоките;
- наличие или липсата на търговска гаранция за трайност на стоките;
- наличието на възможност за ремонт на стоките;
- осигуряването на резервни части на стоките ;
- указания за ремонт на стоките;
- безплатни актуализации на софтуера на стоките, съдържащи цифрови елементи, цифрово съдържание и цифрови услуги.

2. защита от заблуждаващи търговски практики, свързани с твърдения за екологосъобразност на стоките като:
- общи твърдения за екологичните или социални характеристики на стоката, без доказателства, или твърдения за целия продукт, когато се отнася само до една част от него;
- рекламиране на ползи или на бъдещи екологични резултати без проверими данни;
- представяне на характеристики, изисквани по закон като отличителни за стоката;
- липса на прозрачност относно сертифициране на маркировките за устойчивост на стоките;
- сравняване на устойчивостта на стоките, вкл. с цифрови инструменти за сравняване, без информация за метода и начина на сравнение на стоките;
- практики, водещи до преждевременно излизане от употреба на стоките;
- допълване на т.нар. „черен списък“ в Приложение I на Директива 2005/29/ЕО с включване на нелоялни търговски практики, които заблуждават потребителите и ги възпрепятстват да вземат информирани решения за покупка, поради липсата на възможност да направят реална преценка относно качеството и дълготрайността на стоките, и тяхната екологосъобразност.

3. по-добро и последователно прилагане на законодателството за защита на потребителите чрез актуализиране на действащите разпоредби.
Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия: При този вариант се очакват положителни въздействия върху заинтересованите страни. Ще се насърчат потребителите да правят информиран избор, като се гарантира търговците да предоставят подробна информация за стоките. Ще се повишат изискванията за посочване на екологичните и социални характеристики на стоките. Ще се обезпечи предоставянето на информация относно трайността на стоките, наличието на законова гаранция и търговска гаранция за трайност на стоките, наличието на възможност за ремонт и рециклиране на стоките. Ще се осигури ефективна защита срещу заблуждаващи „зелени“ практики, като се гарантира, че твърденията за екологичност и устойчивост на продуктите са достоверни чрез добавяне на изисквания за предоставяне на ясни и проверими данни. С предложените промени в Закона за защита на потребителите ще се преодолеят установените проблеми. Поради хоризонталния характер на предлаганите промени в законодателството ще се намали фрагментирането на единния пазар на Европейския съюз. Хармонизирането на правилата в рамките на Европейския съюз ще доведе до

намаляване на административните и регулаторни различия и ще осигури възможност за достъп на потребители и търговци до нови пазари.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия: При този вариант не се очакват отрицателни социални или екологични въздействия върху заинтересованите страни.

Въздействия върху производители и търговци:

Този вариант ще окаже положително въздействие и върху производителите и търговците, свързано с по-голяма прозрачност, доверие и устойчивост на пазара. Възприемането на този вариант ще създаде дългосрочни ползи за търговците, които прилагат устойчиви практики, като същевременно ще се отстранят рисковете, свързани с нелоялната конкуренция. Основните ползи включват:

- създаване на равни условия на пазара (ще се ограничат заблуждаващите търговски практики, като неоснователни „зелени“ твърдения. Търговците, които вече предлагат устойчиви и прозрачни стоки, ще бъдат защитени от използването на нелоялни търговски практики на своите конкуренти);
- повишаване доверието на потребителите (по-строгите изисквания за прозрачност и доказателства за екологични твърдения ще укрепят доверието на потребителите в търговците и техните продукти, което ще доведе до увеличаване на продажбите);
- насърчаване на иновации и предлагане на устойчиви п стоки (търговците ще бъдат стимулирани да инвестират в разработването на дълготрайни и лесни за ремонт стоки, което ще увеличи тяхната конкурентоспособност и ще открие нови пазарни възможности);
- по-нисък риск от административни санкции (с приемането на ясни правила относно екологичните твърдения за стоките, търговците ще намалят риска от налагане на глоби и санкции за използване на заблуждаващи търговски практики).

Въздействия върху потребителите:

Този вариант ще окаже положително въздействие върху потребителите и ще осигури дългосрочни ползи за потребителите, насочени към повишаване на тяхната защита и улесняване на устойчив избор на стоки. Могат да се посочат следните ползи за потребителите:

- по-добра информираност за екологичните характеристики на стоките (потребителите ще имат достъп до проверена и ясна информация относно трайността на стоките и наличието на възможност за ремонт на стоките;
- защита от заблуждаващи екологични твърдения (ще се забрани използването на общи екологични термини като „екологична“ стока или „устойчива“ стока, ако те не са подкрепени с доказателства. Тази мярка ще ограничи рисковете от въвеждане на потребителите в заблуждение относно истинските характеристики на стоките;
- насърчаване на дългосрочни решения за устойчиво потребление (информацията за трайността и за възможността за ремонт на стоките ще насърчи потребителите да избират стоки с по-дълъг жизнен цикъл, което води до икономии и намаляване на отпадъците);
- повишаване на доверието в пазара (ограничаването на нелоялни търговски практики ще се създаде прозрачна и предсказуема среда и ще способства за изграждане на доверие между потребителите и търговците);
- засилване правата на потребителите.

Възприемането на този вариант ще допринесе и за постигане на целите на Европейския съюз за устойчиво развитие и зелена икономика.

Въздействия върху околната среда:

С Вариант 2 се очаква да се постигне подобряване и усъвършенстване на съществуващите разпоредби относно устойчивото потребление и да се улесни участието на потребителите и търговците в реализирането на кръгова, чиста и екологосъобразна икономика. Ще се намали влошаване състоянието на околната среда. Възприемането на този вариант ще има преки ползи за обществото и за околната среда и ще доведе до намаляване на отпадъците, чрез насърчаване на дълготрайната употреба на стоките и ограничаване на изкуственото съкращаване на жизнения цикъл на стоките, насърчаване на кръговата икономика, чрез повторна употреба и ремонт. Чрез ограничаване използването на заблуждаващи търговки практики относно екологичните и социални характеристики на стоките ще се намали отрицателното въздействие върху околната среда.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

С приемането на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите не се предвижда предоставяне на нови административни услуги. Съгласно разпоредбите на Директива (ЕС) 2024/825, изискванията на закона ще се прилагат по отношение на всички търговци, в т.ч. и по отношение на МСП. В този смисъл, не стои въпросът дали отделни разпоредби на директивата да се прилагат или не по отношение на МСП, тъй като всички разпоредби на директивата, респективно на закона следва да се прилагат и от МСП. На практика, разпоредбите на проекта на закон ще се прилагат по отношение на тези търговци, в т.ч. и МСП, които предлагат екологосъобразни стоки, и които правят твърдения за екологосъобразност на техните стоки. Очаква се, че въздействието върху МСП в резултат на приемане на Вариант 2 ще бъде положително. Всички МСП, както и останалите предприятия ще се възползват от осигуряването на единни правила и равнопоставени условия за конкуренция на националния и европейския пазар, което ще доведе до повишаване на тяхната конкурентоспособност. Насърчаването на ремонта и повторното използване на стоките ще стимулира търсенето на услуги за ремонт, които се предоставят от МСП (сервизи, ремонтни работилници и други) и ще осигури условия за повишаване на тяхното търсене и предлагане. Повишеното търсене на повторно използвани и ремонтирани стоки ще способства за създаването на пазарни ниши, които са нови възможности за МСП. Въздействието върху МСП ще е пропорционално на въздействието върху по-големите предприятия, като конкретно за МСП този вариант ще подкрепи дългосрочно тяхната адаптация към устойчиви практики и ще осигури нови възможности за растеж. Прилагането на препоръчителния вариант ще доведе до известно еднократно увеличаване на разходите на предприятията, в т.ч. и на МСП за привеждане в съответствие, но ползата за МПС, които реално прилагат устойчиви практики, е повишаване на доверието от страна на потребителите и повишаване на потреблението. Разпоредбите на проекта на закон ще се прилагат само за тези търговци, които вече прилагат устойчиви практики, които възнамеряват да правят екологосъобразни твърдения за стоките, които предлагат. В случай, че правят такива твърдения за стоките, които предлагат, те ще трябва да спазват новите изисквания. При този вариант не се предвижда въвеждане на нови регулаторни режими, както и създаването на регистри. Не се предвижда въвеждането на допълнителни такси, както и изисквания за разрешение за извършване на дейност.

Административна тежест: Може да се очаква, че прилагането на **Вариант 2** ще доведе до известно еднократно увеличаване на разходи на предприятията, в т.ч. и на МСП за привеждане в съответствие, предимно във връзка с актуализиране на информацията и адаптиране на съществуващите данни, като актуализиране на уебсайтове или смяна на етикетите във физическите магазини. Не се очаква тези разходи да са съществени за МСП.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.).

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. За проблем 1: Съществуващата правна рамка за защита на потребителите за предоставяне на финансови услуги от разстояние не обезпечава в достатъчна степен правната сигурност и не предоставя адекватна на настъпилите технологични и законодателни промени защита на техните права.

** При повече от един поставен проблем мултиплицирайте таблицата за всеки отделен проблем.*

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2 Приемане на ЗИД на Закона за защита на потребителите“
Ефективност	**Цел 1:** Подобряване на правната рамка за предоставяне на финансови услуги от разстояние чрез осигуряване на хармонизирани правила и съгласуваност между хоризонталното и секторното законодателство за финансовите услуги като се осигури прилагане на принципа „защитна мрежа“ за финансовите услуги и за продукти извън обхвата на специалното законодателство за финансови услуги.	ниска. Целта не е постигната	Висока

	Цел 2: Актуализиране на съществуващите разпоредби относно предоставяне на преддоговорна информация при договорите за финансови услуги от разстояние.	ниска. Целта не е постигната	Висока
	Цел 3: Подобряване на разпоредбите относно правото на отказ на потребителите от договора за предоставяне на финансови услуги от разстояние.	ниска. Целта не е постигната	Висока
Ефикасност	**Цел 1:** Подобряване на правната рамка за предоставяне на финансови услуги от разстояние чрез осигуряване на хармонизирани правила и съгласуваност между хоризонталното и секторното законодателство за финансовите услуги като се осигури прилагане на принципа „защитна мрежа“ за финансовите услуги и за продукти извън обхвата на специалното законодателство за финансови услуги.	Ниска. Целта не е постигната	Висока
	Цел 2: Актуализиране на съществуващите разпоредби относно предоставяне на преддоговорна информация при договорите за финансови услуги от разстояние**.**	ниска. Целта не е постигната	Висока
	Цел 3: Подобряване на разпоредбите относно правото на отказ на потребителите от договора за предоставяне на финансови услуги от разстояние.	ниска. Целта не е постигната	Висока
Съгласуваност	**Цел 1:** Подобряване на правната рамка за предоставяне на финансови услуги от разстояние чрез осигуряване на хармонизирани правила и съгласуваност между хоризонталното и секторното законодателство за финансовите услуги като се осигури прилагане на принципа „защитна мрежа“ за финансовите услуги и за продукти извън обхвата на специалното законодателство за финансови услуги.	Ниска Целта не е постигната	Висока
	Цел 2: Актуализиране на съществуващите разпоредби относно предоставяне на преддоговорна информация при договорите за финансови услуги от разстояние.	Ниска Целта не е постигната	Висока
	Цел 3: Подобряване на разпоредбите относно правото на отказ на потребителите от договора за предоставяне на финансови услуги от разстояние.	Ниска Целта не е постигната	Висока

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.
1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:
ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;
ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;
съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.
5.2. За проблем 2: Съществуващата правна рамка за защита на потребителите не гарантира в достатъчна степен предоставянето на надеждна информация и не обезпечава защита на потребителите заблуждаващи търговски практики, свързани с устойчивостта на стоките**.**
** При повече от един поставен проблем мултиплицирайте таблицата за всеки отделен проблем.*

	Вариант 1 „Без действие“	**Вариант 2 „Приемане на ЗИД на Закона за защита на потребителите“**
Ефективност **Цел 1:** Да се осигури възможност на потребителите да вземат информирани решения при покупка на стоки, които са устойчиви (насърчаване на устойчиво потребление).	ниска. Целта не е постигната	Висока
Цел 2: Да се ограничи използването на заблуждаващи търговски практики, които възпрепятстват избора на устойчиви форми на потребление.	ниска. Целта не е постигната	Висока
Цел 3: Да се осигури по-добро и кохерентно прилагане на законодателството за защита на потребителите.	ниска. Целта не е постигната	Висока

Ефикасност	**Цел 1:** Да се осигури възможност на потребителите да вземат информирани решения при покупка на стоки, които са устойчиви (насърчаване на устойчиво потребление);	Ниска. Целта не е постигната	Висока
	Цел 2: Да се ограничи използването на заблуждаващи търговски практики, които възпрепятстват избора на устойчиви форми на потребление.	ниска. Целта не е постигната	Висока
	Цел 3: Да се осигури по-добро и кохерентно прилагане на законодателството за защита на потребителите.	ниска. Целта не е постигната	Висока
Съгласуваност	**Цел 1:** Да се осигури възможност на потребителите да вземат информирани решения при покупка на стоки, които са устойчиви (насърчаване на устойчиво потребление).	Ниска Целта не е постигната	Висока
	Цел 2: Да се ограничи използването на заблуждаващи търговски практики, които възпрепятстват избора на устойчиви форми на потребление.	Ниска Целта не е постигната	Висока
	Цел 3: Да се осигури по-добро и кохерентно прилагане на законодателството за защита на потребителите.	Ниска Целта не е постигната	Висока

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.
1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:
ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението; ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи; съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблем 1: Вариант 2 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите“.

За проблем 2: Вариант 2 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите“.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):
За проблем 1: Съществуващата правна рамка за защита на потребителите за предоставяне на финансови услуги от разстояние не обезпечава в достатъчна степен правната сигурност и не предоставя адекватна на настъпилите технологични и законодателни промени защита на техните права.

- ○ Ще се увеличи
- ○ Ще се намали
- ○ Няма ефект

Предложените изменения и допълнения в Закона за защита на потребителите с цел да се подобри правната рамка за предоставяне на финансови услуги от разстояние и да се постигне по-високо и адекватно ниво на защита на потребителите чрез осъвременяване и разширяване обхвата на задължителната преддоговорна информация, оптимизиране използването правото на отказ, гарантиране правото на човешка намеса и ограничаване използването на манипулативни и заблуждаващи практики, не предвиждат въвеждане на административни такси. Препоръчителният вариант включва някои допълнителни административни изисквания за икономическите оператори, например, изискването за привеждане в съответствие с изискванията относно правото на отказ, обучение на персонала и т.н., като разходите са пропорционални в сравнение с ползата както за потребителите, така и за доставчиците на финансови услуги. По своята същност тези разходи не увеличават административната тежест, а създават възможност за осигуряване на равноправни условия и подобряване на конкуренцията. Същевременно, изискванията за предоставяне на преддоговорна информация се намаляват в сравнение

с действащата уредба.

За проблем 2: Съществуващата правна рамка за защита на потребителите не гарантира в достатъчна степен предоставянето на надеждна информация и не обезпечава защита на потребителите от заблуждаващи търговски практики, свързани с устойчивостта на стоките.

◉ Ще се увеличи

○ Ще се намали

○ Няма ефект

Препоръчителният вариант не предвижда въвеждането на такси. Съобразно ролята на различните заинтересовани страни в решаването на Проблем 2, този вариант ще доведе до балансирано увеличаване на административната тежест в краткосрочен план с потенциал за облекчаване и по-ефективна регулаторна среда в бъдеще. Производителите и търговците ще трябва да предоставят ясна и вярна информация за устойчивостта на стоките и услугите, което изисква адаптиране на техните вътрешни системи. Въвеждането на ясни и стандартизирани етикети за устойчивост на стоките може да изисква известни разходи за привеждане в съответствие. Новите изисквания на проекта на закон ще се прилагат само за тези търговци, които вече предлагат екологосъобразни продукти, и които възнамеряват да правят твърдения за екологосъобразност стоките, които предлагат, за да изтъкнат това като конкурентно предимство. В случай, че правят такива твърдения за стоките, които предлагат, те ще трябва да спазват новите изисквания. За държавните институции необходимостта от повишаване на осведомеността на потребителите за техните права в контекста на Зеления преход може да увеличи разходите за комуникация, а въвеждането на новите изисквания може да наложи разходи за обучение на служителите. В краткосрочен план за производителите и търговците ще има известно увеличаване на административната тежест, поради изискванията за докладване, етикетиране и проверка на твърдения за устойчивост на стоките. В дългосрочен план обаче, унифицираните правила и технологичната автоматизация могат да намалят част от това натоварване. За потребителите ще е налице намаляване на административната тежест, защото потребителите ще разполагат с леснодостъпна и стандартизирана информация за устойчивостта на стоките, което ще им спести време и усилия при вземането на информирани решения, а новите изисквания за проверка на твърденията за устойчивост и за екологосъобразност на стоките ще улеснят потребителите при подаването на жалби срещу нелоялни практики.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.
1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

За проблем 1: Съществуващата правна рамка за защита на потребителите за предоставяне на финансови услуги от разстояние не обезпечава в достатъчна степен правната сигурност и не предоставя адекватна на настъпилите технологични и законодателни промени защита на техните права.

○ Да

○ Не

Измененията и допълненията в Закона за защита на потребителите **не предвиждат създаването на нов регулаторен режим, както и изисквания за извършване на дейност.**

За **проблем 2: Съществуващата правна рамка за защита на потребителите не гарантира в достатъчна степен предоставянето на надеждна информация и не обезпечава защита на потребителите от заблуждаващи търговски практики, свързани с устойчивостта на стоките**

○ Да

◉ Не

Предложените измененията в Закона за защита на потребителите **не предвиждат създаването на нов**

регулаторен режим, както и изисквания за извършване на дейност.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

За проблем 1: Съществуващата правна рамка за защита на потребителите за предоставяне на финансови услуги от разстояние не обезпечава в достатъчна степен правната сигурност и не предоставя адекватна на настъпилите технологични и законодателни промени защита на техните права.

○ Да

◉ Не

Предложените измененията в Закона за защита на потребителите не предвиждат създаването на нови регистри.

За проблем 2: Съществуващата правна рамка за защита на потребителите не гарантира в достатъчна степен предоставянето на надеждна информация и не обезпечава защита на потребителите от заблуждаващи търговски практики, свързани с устойчивостта на стоките.

○ Да

◉ Не

Предложените измененията в Закона за защита на потребителите не предвиждат създаването на нови регистри.

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

За проблем 1: Съществуващата правна рамка за защита на потребителите за предоставяне на финансови услуги от разстояние не обезпечава в достатъчна степен правната сигурност и не предоставя адекватна на настъпилите технологични и законодателни промени защита на техните права.

Актът засяга пряко МСП. Въздействието върху МСП не се различава по същество от това върху останалите доставчици на финансови услуги от разстояние. Предложеният вариант въвежда императивни изисквания на Директива (ЕС) 2023/2673, които ще се прилагат за всички доставчици на финансови услуги от разстояние. Може да се очаква, че прилагането на препоръчителния вариант ще доведе до еднократно увеличаване на разходите на доставчиците на финансови услуги от разстояние, в т.ч. и на МСП за привеждане в съответствие. Същевременно, препоръчителният вариант ще се отрази положително на МСП, тъй като е свързан с намаляване на правната сложност и улесняване спазване на изискванията за предоставяне на финансови услуги от разстояние. Препоръчителният вариант ще се отрази положително върху всички предприятия, които предоставят финансови услуги от разстояние, тъй като той допринася за по-голяма равнопоставеност между тях. Въздействието върху МСП ще е пропорционално на въздействието върху по- големите предприятия.

За проблем 2: Съществуващата правна рамка за защита на потребителите не гарантира в достатъчна степен предоставянето на надеждна информация и не обезпечава защита на потребителите от заблуждаващи търговски практики, свързани с устойчивостта на стоките.

◉ Актът засяга пряко МСП

○ Актът не засяга МСП

Въздействието върху МСП не се различава по същество от това върху останалите търговци, които предлагат екологосъобразни продукти, и които възнамеряват да правят екологосъобразни твърдения за стоките, които предлагат. Предложеният вариант въвежда императивни изисквания на Директива (ЕС) 2024/825. Предложеният вариант въвежда императивни изисквания на Директива (ЕС) 2023/2673, които ще се прилагат само за тези МСП, които предлагат екологосъобразни стоки, и които правят твърдения

за това, че стоките, които предлагат са екологосъобразни. Очаква се, че въздействието върху МСП в резултат на приемане на Вариант 2 ще бъде положително. Всички МСП, както и останалите предприятия ще се възползват от единни правила и равнопоставени условия за конкуренция на националния и европейския пазар, което ще доведе до повишаване на тяхната конкурентоспособност. Насърчаването на ремонта на стоките и повторно използване на стоките представляват нови възможности за МСП. Въздействието върху МСП ще е пропорционално на въздействието върху по-големите предприятия, като конкретно за МСП този вариант ще подкрепи дългосрочно тяхната адаптация към устойчиви практики и ще осигури нови възможности за растеж. Ще бъде осигурен по-лесен достъп на МСП до етикетите/маркировките за устойчивост. Прилагането на препоръчителния вариант ще доведе до известно еднократно увеличаване на разходи на предприятията, в т.ч. и на МСП за привеждане в съответствие, но ползата за МПС, които реално прилагат устойчиви практики е повишаване на доверието от страна на потребителите и повишаване на потреблението.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

За проблем 1: Съществуващата правна рамка за защита на потребителите за предоставяне на финансови услуги от разстояние не обезпечава в достатъчна степен правната сигурност и не предоставя адекватна на настъпилите технологични и законодателни промени защита на техните права.

Не са идентифицирани конкретни потенциални рискове, свързани с прилагането на препоръчителния вариант. Не се очакват потенциални рискове от приемане на предложените промени в Закона за защита на потребителите и в останалите закони, съдържащи хармонизирани изисквания за финансови услуги от разстояние. Разпоредбите на нормативния акт целят да доразвият действащата към настоящия момент правна уредба и да я адаптират към приетото европейско законодателство за защита на потребителите.

За проблем 2: Съществуващата правна рамка за защита на потребителите не гарантира в достатъчна степен предоставянето на надеждна информация и не обезпечава защита на потребителите от заблуждаващи търговски практики, свързани с устойчивостта на стоките.

Не са идентифицирани съществени потенциални рискове, свързани с прилагане на препоръчителния вариант. Разпоредбите на нормативния акт имат за цел да доразвият съществуващата правна уредба и да я адаптират към законодателство за защита на потребителите. Проектът на ЗИД на ЗЗП ще осигури съгласувано прилагане на хоризонталното законодателство за защита на потребителите със секторното законодателство за финансовите услуги. Дългосрочните ползи за всички заинтересувани страни минимизират евентуални рискове от прилагането на препоръчителния вариант.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

○ Проведени са консултации

Проведени са консултации в рамките на Работна група 21 „Защита на потребителите“ към СЕВ.

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

◉ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Предвижда се публично обсъждане на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите. Проектът ще бъде публикуван за обществено обсъждане на електронната страница на Министерство на икономиката и индустрията и на Портала за обществени консултации за срок от 30 дни. Направените предложения ще бъдат включени в Справка за отразените становища, която ще бъде публикувана на Портала за обществени консултации след приключване на обществените консултации. По законопроекта ще бъде проведено и съгласуване по реда на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

◉ Да

○ Не

Предлаганите промени са свързани с въвеждане в националното законодателство на разпоредбите на:

- Директива (ЕС) 2023/2673 на Европейския парламент и на Съвета от 22 ноември 2023 година за изменение на Директива 2011/83/ЕС по отношение на договорите за финансови услуги, сключени от разстояние и за отмяна на Директива 2002/65/ЕО ;и
- Директива (ЕС) 2024/825 на Европейския парламент и на Съвета от 28 февруари 2024 година за изменение на директиви 2005/29/ЕО и 2011/83/ЕС по отношение на овластяването на потребителите в Зеления преход чрез по-добра защита срещу нелоялни практики и чрез по-добра информация.

Оценката на въздействието по отношение на Директива (ЕС) 2023/2673 може да бъде намерена на следната интернет страница:
https://finance.ec.europa.eu/consumer-finance-and-payments/retail-financial-services/distance-marketing-financial-services_en

Оценката на въздействието по отношение на Директива (ЕС) 2024/825 може да бъде намерена на следната интернет страница:
https://commission.europa.eu/publications/proposal-directive-empowering-consumers-green-transition-and-annex_en

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

○ Да

◉ Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:
Неприложимо

11. Информационни източници:
1. Закон за защита на потребителите (обн. *ДВ. бр.99 от 9 Декември 2005г.,посл. изм., бр. 84 от 6.10.2023 г., в сила от 6.10.2023 г., бр. 102 от 8.12.2023 г., бр. 70 от 20.08.2024 г., в сила от датата, определена в Решение на Съвета на Европейския съюз за приемането на еврото от Република България, прието в съответствие с чл. 140, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз и Регламент на Съвета на Европейския съюз, приет в съответствие с чл. 140, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз);*
2. Закон за предоставяне на финансови услуги от разстояние (обн., ДВ, бр. 105 от 22.12.2006 г., в сила от 1.01.2007 г., изм. и доп., бр. 23 от 27.03.2009 г., в сила от 1.11.2009 г., изм., бр. 82 от 16.10.2009 г., в сила от 16.10.2009 г., бр. 61 от 25.07.2014 г., в сила от 25.07.2014 г., бр. 14 от 20.02.2015 г., бр. 57 от 28.07.2015 г., бр. 20 от 6.03.2018 г., в сила от 6.03.2018 г., бр. 41 от 10.05.2024 г., в сила от 10.05.2024 г.)
3.Директива (ЕС) 2023/2673 на Европейския парламент и на Съвета от 22 ноември 2023 година за изменение на Директива 2011/83/ЕС по отношение на договорите за финансови услуги, сключени от разстояние и за отмяна на Директива 2002/65/ЕО;
4. Директива (ЕС) 2024/825 на Европейския парламент и на Съвета от 28 февруари 2024 година за изменение на директиви 2005/29/ЕО и 2011/83/ЕС по отношение на овластяването на потребителите за зелен преход чрез по - добра защита срещу нелоялни практики и чрез по - добра информация;
5. Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 година относно

нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, Директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета;
6. Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Емил Алексиев, директор на дирекция „Политика за потребителите“

Дата: 15.12.2025г.

Подпис: …….

15.12.2025 г.

X

Signed by: EMIL NENKOV ALEXIEV